

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ___ ” _____ 201__ р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА на здобуття освітнього ступеня
магістра зі спеціальності**

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування
«Фінансовий та страховий менеджмент»

на тему: **«Проблеми фінансового менеджменту у малому бізнесі»**

Виконавець:

студент фінансово-економічного
факультету

Костенко Анастасія Геннадіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Лапіна Ірина Сергіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У МАЛОМУ БІЗНЕСІ	7
1.1.Малий бізнес: суть, функції та особливості фінансової діяльності.....	7
1.2.Організаційні основи фінансового менеджменту в малому бізнесі ..	17
1.3.Управління фінансовими ресурсами у малому бізнесі	29
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ І ОЦІНКА РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ»	40
2.1.Фінансово-економічна характеристика діяльності підприємства	40
2.2.Аналіз ефективності використання оборотного капіталу підприємства.....	51
2.3.Аналіз фінансової стійкості та фінансового стану підприємства ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ»	67
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У МАЛОМУ БІЗНЕСІ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ»	79
3.1.Використання СVP-аналізу та застосування матриці BCG як складових частин фінансового планування та процесу прийняття рішення.....	79
3.2.Прогнозування чистого прибутку ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ» на основі економіко-статистичної моделі	88
3.3.Резерви підвищення фінансового потенціалу малого бізнесу	95
ВИСНОВКИ	101
Список використаних джерел	105
Додатки	111

ВСТУП

Актуальність теми. Малий бізнес є важливим компонентом розвитку економіки, що відіграє особливу роль у зростанні добробуту населення, забезпечує гнучке реагування на зміни споживчого попиту, сприяє розвитку економічної конкуренції, насичує ринок товарами та послугами і створює додаткові робочі місця. Проте, фінансовий стан малого бізнесу в Україні можна охарактеризувати як незадовільний.

Розвиток малого бізнесу в Україні характеризується низкою проблем об'єктивного та суб'єктивного характеру. В умовах фінансової кризи загострилась проблема фінансування вітчизняних малих підприємств, що, у свою чергу, безпосередньо впливає на ефективність їх господарювання. Дефіцит фінансових ресурсів затримує впровадження інвестиційної діяльності на малих підприємницьких структурах на належному рівні.

Поряд з цим, недостатній рівень забезпеченості малого бізнесу фінансовими ресурсами супроводжується низькою ефективністю їх використання. Отже, важливу роль у розвитку малого бізнесу відіграє належна організація фінансового менеджменту, яка забезпечувала б його фінансову стабільність.

Проблеми фінансового менеджменту, які виникають у малому бізнесі України пов'язані з певними ендогенними та екзогенними чинниками. Серед ендогенних чинників слід виокремити наступні: недостатня економічна грамотність у підприємців, що вирішили відкрити власну справу, відсутність навичок стратегічного мислення, недостатня увага до комплексу функцій фінансового менеджменту. Що стосовно екзогенних факторів, то до них можна віднести: відсутність державної підтримки малого бізнесу України, недосконала законодавча база, нестабільність економіки тощо.

Важливі положення щодо фінансового менеджменту в малому бізнесі розглядаються багатьма вітчизняними спеціалістами, такими як: І. Балабанов

[3], В.Виговська [10], Л.Буряк, О.Довгальова [18], С.Глущенко, С. Клименко, М.Лапуста, З.Варналій [7,8], І. Падерін, О.І. Тимченко[13] та інші.

Серед зарубіжних вчених, що займались дослідженням управління фінансовими ресурсами малих підприємств, можна віднести Д. Штайнхоффа [58], Д.Берджеса [58], П.Уілсона, К.Ховарда [56], та інших.

Проте, наукових праць, присвячених проблемам фінансового менеджменту в малому бізнесі, і досі бракує.

Саме вищевикладене обумовило вибір даної теми кваліфікаційної роботи та її актуальність.

Метою роботи є вивчення теоретичних основ фінансового менеджменту у малому бізнесі, визначення економічної сутності та функцій малого бізнесу, виявлення особливостей фінансової діяльності малих підприємств, проведення комплексного аналізу фінансового стану підприємства та розробка певних заходів щодо удосконалення системи організації фінансового менеджменту у малому бізнесі на прикладі ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ».

Завдання дослідження. Для досягнення поставленої мети були постановлені та вирішенні такі завдання:

- вивчити теоретичні основи щодо сутності, функцій, особливостей фінансової діяльності малого бізнесу;
- з'ясувати організаційні основи фінансового менеджменту в малому бізнесі;
- визначити особливості управління фінансовими ресурсами на малому підприємстві;
- охарактеризувати фінансово-економічну діяльність підприємства;
- провести аналіз ефективності використання оборотного капіталу ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ»;
- здійснити аналіз прибутковості і рентабельності підприємства на основі проведення факторного аналізу;

- проаналізувати ефективність наявного фінансового менеджменту на підприємстві;
- розробити рекомендації щодо поліпшення організації фінансового менеджменту на підприємстві ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ».

Об'єктом виступають економічні процеси, які пов'язані з особливостями фінансового менеджменту підприємств малого бізнесу.

Предмет дослідження – фінансові відносини, які виникають у процесі проведення фінансового менеджменту на малому підприємстві на прикладі ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ».

Базою дослідження виступає ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ».

Методи дослідження. Теоретична частина роботи була написана шляхом використання діалектичного методу пізнання, який забезпечив вивчення фінансово-економічних відносин підприємства в їх розвитку, взаємозв'язку та взаємозалежності. В процесі дослідження поняття малого бізнесу, особливостей організації фінансового менеджменту використовувались метод наукової абстракції, методи аналізу і синтезу, індукції та дедукції. Аналіз діяльності підприємства був здійснений за рахунок використання таких прийомів: групування, типізація, порівняння, табличного та графічного зображення результатів дослідження. Ряд методів і прийомів економічних досліджень базуються на економічних та логічних висновках, розрахунковому конструктивізмі.

При написанні кваліфікаційної роботи були використані наступні методи: порівняльно-економічний, монографічний, економіко-статистичний, абстрактно-логічний, розрахунково-конструктивний, прогнозний та інші.

У процесі написання роботи були використані наступні комп'ютерні програми для вводу та аналізу даних: Microsoft Word, Microsoft Excel, Statistica.

Інформаційна база. Інформаційною базою роботи є теоретичні та науково-практичні дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців,

нормативно-правові акти, офіційні статистичні матеріали, та фінансова звітність ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ» за період 2013-2016 рр.

Наукова новизна одержаних даних полягає в наступному:

- за допомогою економіко-статистичної моделі розрахований прогностичний показник чистого прибутку на 2017 рік;
- розроблені методичні рекомендації щодо удосконалення системи організації фінансового менеджменту у малому бізнесі на прикладі ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ»

Апробація результатів дослідження. Проміжні результати та висновки даного дослідження знайшли своє відображення в науковій статті «Шляхи удосконалення механізму управління оборотним капіталом підприємств України», яка була опублікована в журналі «Науковий вісник Одеського національного економічного університету» № 4 (246) 2017 року.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків.

ВИСНОВКИ

Дослідження теоретичних засад фінансового менеджменту у малому бізнесі демонструє те, що малий бізнес є провідною ланкою економічного зростання, що сприяє розвитку інноваційної діяльності, призводить до утворення додаткових робочих місць, є одним із перспективних напрямів дії конкурентного середовища.

У вузькому розумінні малий бізнес є сукупністю малих підприємств, які діють на власний ризик і метою яких є отримання прибутку. Найбільш динамічним елементом економічної системи держави є діяльність саме малих підприємств. Найбільш точно свою сутність малий бізнес проявляє у функціях, які він виконує: стимулювання розвитку конкурентного середовища, оперативне реагування на зміни кон'юнктури ринку, здійснення прориву важливих напрямів НТП, вирішення проблем зайнятості, пом'якшення соціальної напруги та демократизація ринкових відносин.

Важливим елементом в діяльності будь-якого бізнесу – є налагоджений механізм фінансового менеджменту. Фінансовий менеджмент спрямований на реалізацію шляхів управління рухом фінансових ресурсів у процесі економічних відносин. Також фінансовий менеджмент можна характеризувати як форму підприємництва. Головною метою фінансового менеджменту є забезпечення максимізації добробуту власників підприємства в поточному і перспективному періоді. Ключовим моментом у процесі реалізації фінансового менеджменту є прийняття фінансових рішень, саме від яких залежить фінансовий результат діяльності суб'єкта господарювання.

Управління фінансовими ресурсами здійснюється у безперервному процесі їх формування та використання, а тому їх слід розглядати як за джерелами їх формування та напрямами використання. Залежно від виду та організаційно-правової форми суб'єкта господарювання процес управління фінансовими ресурсами має свою специфіку, зумовлену чинним законодавством, їх статутом, галуззю діяльності тощо.

Аналізуючи фінансово-економічну діяльність ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ» за 2013-2016 рр., можна зробити висновок про те, що підприємство в цілому ефективно формує та використовує фінансові ресурси. Підприємство є прибутковим, це говорить про наявність умов для здійснення ефективного процесу відтворення виробництва, самоокупності та самофінансування суб'єкта підприємництва. Необхідно зауважити, що такі ключові показники економічної діяльності підприємства як: рентабельність активів, продуктивність праці, валова рентабельність основної діяльності, рентабельність продажу мають тенденцію до зростання, що позитивно характеризують діяльність підприємства.

Аналіз наявності, складу і структури майна підприємства свідчить про те, що збільшення необоротних активів характеризується розширенням підприємством обсягів господарювання, переозброєнням, а збільшення оборотних активів може говорити про неефективне розпорядження запасами, уповільнення їх оборотності. Аналіз виробничого потенціалу підприємства показав, що даний показник мав протягом аналізованого періоду тенденцію до збільшення.

Аналіз структури власного та позикового капіталу показав, що підприємство працює на власному капіталі. Дане явище не можна трактувати односпайно, оскільки така ситуація має як плюси, так і мінуси.

Аналіз ліквідності показав, що підприємство не можна вважати абсолютно ліквідним, аналіз відобразив платіжну нестачу, тобто активи, що швидко реалізуються, а саме готівкові кошти та їх еквіваленти менше за найбільш термінові зобов'язання підприємства. Аналіз відносних показників ліквідності відображає позитивну тенденцію протягом 2013-2016 років.

Аналіз оборотного капіталу показав, що їх частка збільшилась, а саме за рахунок дебіторської заборгованості та запасів, дане явище негативно може вплинути на ефективність використання оборотних активів. Зростання готівки говорить про збільшення ліквідної частини активу балансу, проте, все одно спостерігається таке явище як платіжна нестача.

Аналіз показників забезпеченості власними оборотними коштами показав, що підприємство має великі можливості для фінансової маневреності. Аналіз показників ефективності використання оборотних коштів відобразив наступне: коефіцієнт оборотності оборотних коштів зріс, що позитивно вплинув на тривалість одного обороту в днях, який зменшився та на коефіцієнт завантаження, який також зменшився.

Аналіз дебіторської заборгованості підприємства показав, що її обсяг збільшився, саме тому коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість зріс, що можна охарактеризувати як негативне явище, і тому необхідно акцентувати увагу на роботі з дебіторами. Також спостерігаємо зростання кредиторської заборгованості, що в подальшому може негативно вплинути на фінансовий стан підприємства.

Аналізуючи фінансовий стан за різними методами експрес-діагностики, можна сказати, що підприємство має задовільний фінансовий стан, діяльність є фінансово стійкою, вірогідність банкрутства дуже низька.

Для того, щоб вирішити проблеми фінансового менеджменту у малому бізнесі доцільно використовувати ефективні методи управління фінансами підприємства. Так, у 3 розділі був розглянутий CVP-аналіз та матриця БКГ, які допомагають фінансовим менеджерам обрати правильну, найбільш оптимальну стратегію в управлінні витратами, асортиментом продукції з метою отримання максимального прибутку, при цьому із застосуванням нескладних математичних розрахунків. Аналіз запасу фінансової міцності, операційного важеля та точки беззбитковості характеризують покращення фінансового становища компанії. Матриця БКГ показала, на який вид продукції слід звернути увагу, а який вид слід виключити зі свого асортименту або мінімізувати витрати на даний вид продукції.

Прогнозування чистого прибутку за допомогою точкового та інтервального прогнозу показало, що тенденція до збільшення чистого прибутку у 2017 році збереглась з достовірністю 95% та 99%. Проведений

аналіз дозволив сформулювати наступні пропозиції щодо удосконалення фінансового менеджменту на малому підприємстві ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ»:

- формування фінансових ресурсів ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ» повинно відбуватись шляхом самофінансування за рахунок використання чистого прибутку;

- щоб максимізувати суму чистого прибутку, необхідно ТОВ «ІЛЪЯС ЕЛІТ» переглянути асортимент наявної продукції;

- нормалізувати розміщення оборотних коштів;

- повністю і ритмічно виконувати плани господарської діяльності;

- удосконалювати організацію торгівлі, упроваджувати прогресивні форми і методи продажу;

- удосконалювати розрахунки з постачальниками і покупцями;

- прискорювати оборот грошових коштів за рахунок поліпшення інкасації торгової виручки, строгої лімітації залишків грошових коштів в касах торгових підприємств, в дорозі, на розрахунковому рахунку в банку;

- звести до мінімуму запаси господарських матеріалів, МБП, інвентарю, спецодягу на складі, скоротити підзвітні суми, витрати майбутніх періодів;

- прискорити погашення дебіторської заборгованості шляхом:

- 1) ознайомлення з фінансовим станом покупця та набуття впевненості щодо його подальшої платоспроможності;

- 2) своєчасного оформлення розрахункових документів;

- 3) застосування попередньої оплати;

- 4) удосконалення розрахунків.

Впровадження даних пропозицій дозволить керівництву розробити ефективний механізм управління малим підприємством.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренкова Г.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни / Г.М. Азаренкова, Т.М. Журавель, Р.М. Михайленко. – К.: Знання – Прес, 2014. - 291с.
2. Андрющенко Г.О. Малі підприємства: критерії визначення // Формування ринкових відносин. – 2013. - №10. – С.23 - 26.
3. Балабанов И. Т. Основы финансового менеджмента: навч. посіб. - 2- те вид., випр. і доп. - М.: Финансы и статистика, 2015. - 512 с.
4. Бандурака О.М., Коробов Н. Л., Орлов П. /., Петрова К. Л. Фінансова діяльність підприємств: Підручник. — К.: Либідь, 2013.
5. Бригхем Є.Ф. Основы финансового менеджмента: Підручник / Пер. з англ. – К.: Молодь, 2014. – 1000 с.
6. Ван Хорн Дж. К., Вахович Дж. М. Основы финансового менеджмента. – 12-е изд. / Пер. с англ. – М.: Вильямс, 2012. – 1232 с.
7. Варналій З.С. Малі підприємництво: основи теорії і практики / З.С. Варналій – К.: Т-во "Знання", 2001. – 277 с.
8. Варналій З.С. Основы підприємницької діяльності: Навчальний посібник / З.С. Варналій, В.О. Сизоненко. - К.: Знання України, 2004. – 404 с.
9. Величко Г.О., Дейніс Л.М. Фінанси підприємств / Г.О.Величко, Л.М. Дейніс. – Одеса: Пальміра, 2006. – 196 с.
10. Виговська В. В. Особливості фінансового менеджменту малих підприємств / В. В. Виговська // Сіверянський літопис. – 2015. – № 1. – с. 163-166.
11. Воробйова І.А. Операційний аналіз у фінансовому менеджменті малого бізнесу: особливості та застосування /І.А. Воробйова //Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. – 2014. – с. 1-21.
12. Гнатенко Є. П. Щодо аналізу стану дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємстві / Є. П. Гнатенко. // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(1). – С. 1-10.

13. Говорушко Т. А. Малий бізнес: навч. посібник / Т. А. Говорушко, О. І. Тимченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 200 с.
14. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року (із внесеними змінами) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
15. Гринів Б. В. Економічний аналіз торговельної діяльності. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.
16. Державна служба статистики України. Офіційна сторінка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
17. Дідик Л.М. Рейтингова оцінка підприємств. – Фінанси України, №5, 2014.- С.30.
18. Довгальова О. В. Управління малим бізнесом: підручник / О. В. Довгальова, О. В. Балабенко: Донбас. нац. акад. буд-ва і архіт. – Макіївка; Донецьк: Цифрова типографія, 2014. – 298 с.
19. Економетрика : навчальний посібник для студентів напряму підготовки "Економічна кібернетика" всіх форм навчання / Л. С. Гур'янова, Т. С. Клебанова, О. А. Сергієнко, С. В. Прокопович. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 384 с.
20. Економіка виробничого підприємства. Навч. пос. К.: Знання, 2015 – 405с.
21. Жежера М. Порівняльна характеристика методики проведення аналізу фінансового стану підприємства в Україні та за кордоном //Економіка. Фінанси, право. – 2014. — №5.
22. Жиделева В. Экономика предприятия. Учебное пособие. М.: Инфра-М, 2015 – 133с.
23. Ірвін Д. Фінансовий контроль. – М.: Фінанси і статистика, 2013.
24. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навч. носіб.- К.: МАУП, 2015. С 40-42.
25. Кейлер В. Экономика предприятия. Курс лекций. М.:Инфра-М, 2016-132с.

26. Квач Я.П., Кошельок Г.В., Терещенко О.М., Юр'єва Г.В. Фінансовий аналіз. Модульний курс. Навч. посібн. / під ред. О.С. Редькіна – Одеса: ТОВ «Елтон», 2016 – 470 с.

27. Костенко А.Г. Шляхи удосконалення механізму управління оборотним капіталом підприємств України // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2017. – № 4(246). – 184 с. – Мови: укр., рос., англ.

28. Лапушта М. Г. Малое предпринимательство / М. Г. Лапушта, Ю. Л. Старостин. – Москва: ИНФРА-М, 2014. – 320 с.

29. Лимар О. Ф. Кількісна та якісна характеристика суб'єктів малого підприємництва в країнах Європейського Союзу / О. Ф. Лимар // Вісник Житомирського національного агроекологічного університету. - 2013. - № 2(2). - С. 149-155.

30. Литвиненко Я. В. Планування податкових платежів підприємства та його удосконалення / Я. В. Литвиненко, Т. Є. Литвиненко // Вісник Хмельницького національного університету : науковий журнал. – 2013. – Т. 1, № 5. – С. 90–93.

31. Лівощко Т.В. Шляхи покращення управління дебіторською заборгованістю підприємства/ Т.В. Лівощко, К.В. Бебех //Економічний вісник Запорізької державної академії. - № 7. – 2014. – с. 103-110.

32. Лукашевич М.П. Соціологія економіки. Підручник. - К.: Каравела, 2015. - 288 с.

33. Мазаракі А.А., Лігоненко Л.О., Ушакова Н.М.. Економіка торговельного підприємства. – К.: Хрещатик, 2015. – 798 с.

34. Михайличенко Н.М. Фінансовий менеджмент в малому бізнесі: проблеми та перспективи. / Н.М. Михайличенко // Науковий вісник ДДМА. – 2014. – № 1(7Е). – с. 291-295.

35. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія: у 3 томах. Т. 3 / Мочерний С. В. та ін. - К.: Академія, 2014. - 952 с.

36. Національне положення (стандарти) бухгалтерського обліку (Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73) № 1,2.

37. Нечивілова Н.І. Концептуальне осмислення базових категорій підприємницької діяльності «малий бізнес», «мале підприємництво», «мале підприємство» / Н.І. Нечивілова // Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2015. - №4. - с. 148- 155.

38. Опарін В.М. Фінанси (загальна теорія): Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2014. – 164 с.

39. Податковий кодекс України // від 02.12.2010 № 2755 – VI. Зі змінами і доповненнями, від 07.09.2017 р. № 2146-VIII.

40. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств. – К.: КНЕУ, 2010, С. 312.

41. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства. Підручник. К.:КНЕУ, 2013 – 456с.

42. Радченко О.Д. Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансами малих підприємств //Науковий вісник Луцького Державного технологічного університету Економічні науки. Серія: «Облік і фінанси». Збірник наукових праць. Випуск 5(20). – ч.2. – Луцьк, 2016 – с.169-176.

43. Рарок О.В. Менеджмент малих підприємств: проблеми і перспективи / О.В. Рарок// «Молодий вчений». Економічні науки. – 2016. – №6(33). – с.100 – 104.

44. Реверчук С. К. Малий бізнес: методологія, теорія і практика / Львівський державний ун-т ім. Івана Франка. – К, 2016. – 192 с.

45. Рясних Є. Г. Основи фінансового менеджменту : Навч. посіб. / Є. Г. Рясних; Технол. ун-т Поділля. - Хмельницький, 2012. - 210 с.

46. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства: Підручник. – Тернопіль: Економічна думка, 2016. – 390 с.

47. Сілічева Н. Є. Малий бізнес в Україні: стан та преспективи розвитку / Н. Є. Сілічева // Економічні інновації. - 2015. - Вип. 59. - С. 303-309.

48. Сімків Л.Є. Тенденції розвитку малого підприємництва в Україні в умовах диспропорційності економічного зростання / Л.Є. Сімків, С.А.

Побігун // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 3. – С. 560-564.

49. Слатвінська М.О. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу: стан, проблеми, перспективи: монографія /М.О. Слатвінська – Одеса: ОНЕУ, 2012 – 252 с.

50. Стоянова Е.С. Финансовый менеджмент: теория и практика Учебник / под ред. Е. С. Стояновой. - М.:изд-во Перспектива, 2016 г. - 405 с.

51. Супрун, О. А. Сучасні методи планування виручки від реалізації / О. А. Супрун, М. І. Арич // Сучасні проблеми розвитку підприємств харчової промисловості: теорія та практика : програма і матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених і студентів, 4–5 грудня 2013 р. — К.: НУХТ, 2013. – С. 370 - 371.

52. Терещенко В. О. Класифікація підприємницької діяльності / В. О. Терещенко// Митна справа. – 2013. – № Спец. вип. – С. 244-248

53. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2013. — 554 с.

54. Тян Р. Б. Планування діяльності підприємства. – К.: МАУП, 2014. – С124-126.

55. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для студ. економ. спец. к.е.н., доц. Я.П. Квач, ст. викл. І.В. Степанова, ст. викл. О.М. Терещенко, викл. І.О. Молоткова, ст. викл. Л.К. Сергієнко, к.е.н., доц. А. Д. Петрашевська. За ред. д.е.н. проф. О.С. Редькіна. Друге видання. Укр.держ.ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. Одеськ. ін-т фінансів. Ізмаїл: СМІЛ, 2015

56. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник: / За ред. проф. Г.Г. Кірейцева. – Київ: ЦУЛ, 2012. – 496

57. Ховард К. Малое предпринимательство: Практическое пособие: пер. с англ. - М.: ИНФРА - М, 2015. -129 с.

58. Ходорова Н.С., Віхляєва С.І. Особливості інноваційної діяльності на малих підприємствах / Н.С.Ходорова, С.І. Віхляєва // Сборник научных

трудо́в «Вестник НТУ «ХПИ»: Технічний прогрес та ефективність виробництва. - Вестник НТУ «ХПИ». - 2013. - №5.

59. Штайнхофф Д., Берджес Д. Основы управления малым бизнесом / Д.Штайнхофф, Д.Берджес. [пер. с англ. под общей ред. Ю.В.Шленова]. - М.: Бином, 2007. – 201 с.

60. Markowitz H. Portfolio Selection / H. Markowitz // Journal of Finance. – 2012. –7 March.

61. Modigliani F. Taxes and the Cost of Capital: A Correction / F. Modigliani, H. Miller // Ibid. – 2014. – June. – P. 433– 443.

62. Modigliani F. The Cost of Capital, Corporation Finance and the Theory of Investment / F. Modigliani, M. H. Miller // Amer. Econ. Rev. – 2013. – June. – P. 261–297.

63. Myers S. C. Corporate Financing and Investment Decisions When Firms Have Information that Investors Do not Have / S. C. Myers, N. S. Majluf // Journal of Financial Economics. – 2014. – Vol. 13. – P. 187–221.

64. Sharpe W. Capital Asset Prices: A Theory of Market Equilibrium Under Conditions of Risk / W. Sharpe // Journal of Finance. – 2014. – 19 September